

University of Groningen

Psychische gezondheid en werkuitkomsten tot één jaar na terugkeer naar werk

Arends, Iris; Bültmann, Ute; van der Klink, Jac

Published in:
Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde

DOI:
[10.1007/s12498-020-1318-6](https://doi.org/10.1007/s12498-020-1318-6)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2021

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Arends, I., Bültmann, U., & van der Klink, J. (2021). Psychische gezondheid en werkuitkomsten tot één jaar na terugkeer naar werk. *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, 29(1-2), 52-53. <https://doi.org/10.1007/s12498-020-1318-6>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Psychische gezondheid en werkuitkomsten tot één jaar na terugkeer naar werk

Iris Arends, Jac van der Klink en Ute Bültmann

Introductie

Veel mensen met psychische problemen, zoals angst en depressieve stoornissen, hebben moeite hun werk uit te kunnen blijven voeren. Ongeveer 30% moet verzuimen en na een eerste verzuimperiode is bij 20% sprake van herhaald verzuim. Eerdere studies hebben het proces van terugkeer naar werk onderzocht. Weinig is bekend over hoe het deze groep vergaat op het werk na terugkeer en hoe functioneren in werk samenhangt met symptoomherstel over tijd. Hierbij is het van belang de verschillen binnen deze groep te erkennen zodat begeleiding hierop afgestemd kan worden.

Methode

Aan deze studie deden 158 werkenden mee met veelvoorkomende psychische problemen (overspanning, angststoornis, depressieve stoornis) gediagnosticeerd door de bedrijfsarts. Op het moment van terugkeer naar werk (therapeutische werkhervatting niet meegenomen) en 3, 6 en 12 maanden hierna vulden deelnemers vragenlijsten in over angst en depressieve klachten en functioneren in werk. Daarnaast werden veranderingen in percentage terugkeer naar werk geregistreerd via de betrokken arbo-dienst ArboNed. De volgende analyses werden uitgevoerd:

1. Trajectanalyse om groepen te identificeren op basis van het beloop van (a) angstklachten, (b) depressieve klachten, (c) functioneren in werk en (d) terugkeerpercentage.
2. Clusteranalyse om te onderzoeken hoe de geïdentificeerde trajecten samenhangen, bijvoorbeeld hebben mensen met weinig depressieve klachten ook weinig angstklachten, een goed functioneren in werk en een snel oplopend terugkeerpercentage?
3. Chi-kwadraat testen om associaties tussen persoonskenmerken en de gevonden clusters te onderzoeken.

Resultaten

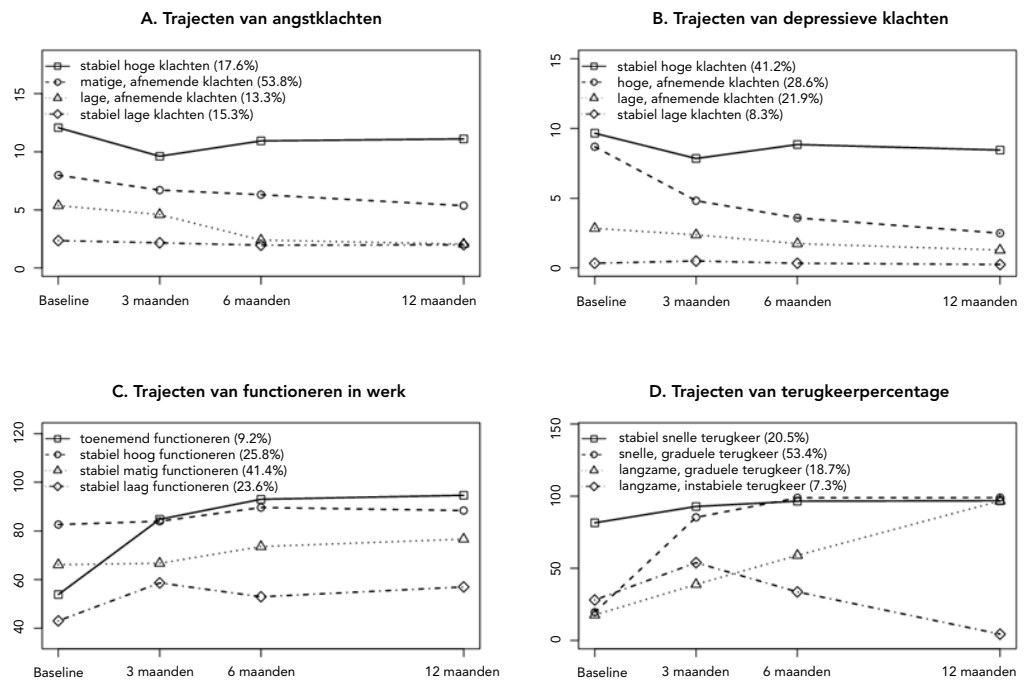
Figuur 1 laat de vier geïdentificeerde trajecten zien voor angstklachten, depressieve klachten, functioneren in werk en terugkeerpercentage. De clusteranalyse, waarbij onderzocht werd hoe de 16 trajecten onderling samenhangen, resulteerde in 3 clusters: *langzaam herstel*, *snel herstel* en *gradueel herstel*, dat wil zeggen stapsgewijs toenemend herstel (tabel 1). Vergelijkbare trajecten van angst en depressieve klachten en functioneren in het werk vallen grotendeels binnen hetzelfde cluster. Bijvoorbeeld tot het cluster *langzaam herstel* behoren vooral mensen met doorlopend hoge angst en depressieve klachten en laag of matig functioneren in werk. De trajecten voor terugkeerpercentage sluiten minder goed aan bij de clusters. Het cluster *langzaam herstel* bevat vooral mensen met een snelle graduele terugkeer naar werk en in mindere mate mensen met een langzame graduele of instabiele terugkeer. Onderzochte associaties tussen persoonskenmerken en gevonden clusters toonden dat mensen met hogere scores op *bevlogenheid* en *vertrouwen aan het werk te kunnen blijven* significant vaker bij het cluster *snel herstel* behoren.

Conclusie en aanbevelingen

De resultaten laten zien dat veel mensen met psychische problemen tot een jaar na terugkeer naar werk nog hoge angst- en depressieklachten rapporteren. Scores op functioneren in werk voor mensen in de trajecten *stabiel laag* en *stabiel matig* lagen ver onder het gemiddelde van 85% dat gevonden is in een algemene werkpopulatie. Een groep had een stijgende lijn in het functioneren; deze groep besloeg slechts 9% van de gehele studiepopulatie. Het is belangrijk dat bedrijfs- en verzekeringsartsen en andere stakeholders (leidinggevend, collega's, familie) zich realiseren dat mensen die teruggekeerd zijn naar werk na verzuim wegens psychische problemen vaak nog kampen met psychische klachten en functioneringsproblemen. Realistische herstelverwachtingen bij de werknemer zelf en de omgeving en doorlopende psychische en werkgerelateerde ondersteuning lijken belangrijke factoren voor duurzame werkhervatting. Deze studie geeft inzicht in

Iris Arends en Ute Bültmann, Rijksuniversiteit Groningen, Universitair Medisch Centrum Groningen, Afdeling Gezondheidswetenschappen, Sociale Geneeskunde, Groningen
 Jac van der Klink, Tilburg University, School of Social and Behavioural Sciences, Instituut Tranzo, Tilburg, en North West University, Optentia, Vanderbijlpark, South Africa
 Correspondentieadres: i.arends@umcg.nl

Figuur 1. Trajecten van angstklachten (A), depressieve klachten (B), functioneren in werk (C) en terugkeerpercentage (D) op baseline en 3, 6 en 12 maanden follow-up. Percentages verwijzen naar de verdeling van de onderzoeksgroep over de verschillende trajecten per uitkomstmaat

Tabel 1.

Clustering trajecten: angstklachten, depressieve klachten, functioneren in werk en terugkeerpercentage

Trajecten	Clusters		
	Langzaam herstel N=66 (42%)	Snel herstel N=40 (25%)	Gradueel herstel N=52 (33%)
Angstklachten			
Stabiël lage klachten	0.00 ¹	0.64	0.00
Lage, afnemende klachten	0.00	0.14	0.26
Matige, afnemende klachten	0.52	0.21	0.74
Stabiël hoge klachten	0.48	0.00	0.00
Depressieve klachten			
Stabiël lage klachten	0.00	0.34	0.00
Lage, afnemende klachten	0.00	0.65	0.14
Hoge, afnemende klachten	0.11	0.02	0.86
Stabiël hoge klachten	0.89	0.00	0.00
Functioneren in werk			
Stabiël hoog functioneren	0.07	0.63	0.22
Toenemend functioneren	0.00	0.03	0.31
Stabiël matig functioneren	0.54	0.34	0.19
Stabiël laag functioneren	0.38	0.00	0.28
Terugkeer percentage			
Stabiël snelle terugkeer	0.14	0.37	0.16
Snelle, graduele terugkeer	0.50	0.39	0.72
Langzame, graduele terugkeer	0.28	0.14	0.08
Langzame, instabiele terugkeer	0.08	0.10	0.05

¹De getallen laten voor het betreffende cluster zien wat voor elk traject de kans is dat het tot dit cluster behoort (bijvoorbeeld voor het cluster langzaam herstel is de kans dat het traject stabiël lage angstklachten hiertoe behoort 0%).

subgroepen die te onderscheiden zijn binnen de groep mensen die terugkeren naar werk na verzuim wegens psychische problemen. Kennis van deze subgroepen kan helpen bij beslissingen over het type en de intensiteit van de te bieden ondersteuning.

Deze tekst is een samenvatting van het artikel *One-year trajectories of mental health and work outcomes post return to work in patients with common mental disorder* gepubliceerd in het *Journal of Affective Disorders* 257 (2019) 263-70. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.07.018>